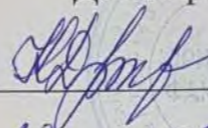

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ І ПРАВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Добкіна К.Р.
"29" 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 08 Право

спеціальність 081 Право

спеціалізація Транспортне право
(назва спеціалізації)

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма «**Юридична конфліктологія**» для студентів
Рівня вищої освіти «магістр»

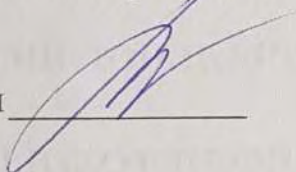
за спеціальністю 081 Право. Київ: ДУІТ, 2022., 19 с.

Розробники: професор кафедри конституційного та адміністративного права
к.і.н., доцент Іванов В.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного та
адміністративного права

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

В. о. завідувача кафедри

Беззубов Д. О.

Іванов В.М., 2022 рік

ДУІТ, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право	Обов'язкова	
	Спеціальність 081 Право		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання контрольна робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	74 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36/64 %;

для заочної форми навчання – 13/87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни “Юридична конфліктологія” полягає у вивченні основних положень загальної теорії конфліктології з метою підвищення методологічної та методичної підготовки майбутніх юристів до дій в конфліктних ситуаціях, формування у них знань, навичок та вмінь альтернативного позасудового врегулювання юридичних спорів, передусім медіації.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни “Юридична конфліктологія” полягають у систематичному, глибокому, всебічному та послідовному вивченню студентами навчального матеріалу даного курсу, успішному складанні заліку та використанні отриманих знань в процесі практичної діяльності з вирішення юридичних конфліктів..

2.3. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна “Юридична конфліктологія” вивчається на основі знань, які студенти засвоїли з курсів «Теорія держави і права», «Актуальні проблеми теорії держави і права», має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами: «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Трудове право», «Кримінальне право», «Цивільне процесуальне право», «Кримінально-процесуальне право» та ін.

2.4. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Юридична конфліктологія» магістр повинен:

1. Знати:

- методологічні засади конфліктології;
- характеристику юридичного конфлікту як соціального феномена;
- класифікацію юридичних конфліктів;
- структуру конфліктів;
- динаміку конфліктів;
- зміст управління конфліктами;
- форми та механізми врегулювання юридичних конфліктів;
- квазіюридичні методи врегулювання юридичних конфліктів;
- психологічні особливості поведінки особистості в умовах юридичного конфлікту;
- технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті.

2. Уміти:

- аналізувати зміст та структуру юридичного конфлікту;
- прогнозувати, попереджувати, врегульовувати юридичні конфлікти;
- використовувати технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті.

3. Комунікація: доносити до респондента матеріал з конфліктологічної проблематики доступно і зрозуміло; проводити переговори по вирішенню

юридичних конфліктів та суперечностей; застосовувати методики психологічного захисту в конфліктних ситуаціях.

4. Автономність та відповідальність: за розвиток знання, оцінку стратегічного розвитку команди; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

У результаті вивчення дисципліни магістранти формують наступні компетентності та одержують відповідні їм програмні результати навчання, що закріплені в Освітній програмі підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування конфліктологічних знань та вмінь і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК13 Здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення та роз'яснення проблем у сфері транспортного права

СК6 Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7 Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9 Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК19 Здатність аналізувати проблеми державного управління, державної служби, адміністративної відповідальності та інших інститутів національного та міжнародного транспортного права.

ПРН 1 Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2 Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 7 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8 Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 13 Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14 Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ

ТЕМА 1. Методологічні засади конфліктології

Історія виникнення та розвитку конфліктології як теорії та практики. Становлення вітчизняної конфліктології. Предмет, завдання та сучасні проблеми конфліктології як міждисциплінарної галузі знань.

Проблематика конфлікту за М. Вебером. Конфлікт та девіантна поведінка (Е. Дюркгейм). Соціальна напруга в теорії соціальної дії Т. Парсонса. Р. Дарендорф: конфлікт та модернізація суспільства.

Природа конфлікту. Поняття конфлікту, його сутність та функції. Рушійні сили та мотивація конфлікту.

Сфери конфліктних взаємовідносин. Рівні наукового розгляду: геополітичний, політологічний, соціологічний, психологічний. Проблема взаємовідносин конфліктів на макро- та мікрорівнях.

Класифікація конфліктів: за сферами прояву, за ступенем тривалості та напруги, за суб'єктами конфліктної взаємодії, за соціальними наслідками, за предметом.

Методи конфліктології.

ТЕМА 2. Характеристика юридичного конфлікту як соціального феномену

Поняття та специфіка юридичного конфлікту. Конфлікти в нормативно-правовій сфері. Класифікація юридичного конфлікту за галузями права, за природою належних правових норм, за системою державних правозастосовуючих органів.

Юридичний конфлікт у державно-правовій сфері. Юридичні конфлікти між гілками влади та на парламентському рівні.

Юридичний конфлікт у цивільно-правових відносинах. Юридичні конфлікти в господарських, комерційних та фінансових відносинах. Трудові конфлікти. Сімейні конфлікти. Екологічні конфлікти. Кримінальні конфлікти.

Процесуальний конфлікт як система правовідносин. Виникнення та розвиток конфлікту в залежності від позиції учасників процесу. Колізія захисту. Колізія обвинувача та потерпілого.

Юридичні аспекти міжнародних конфліктів. Взаємодія міжнародних конфліктів та міжнародного права.

ТЕМА 3. Структура та динаміка конфлікту

Аналітика конфлікту. Визначення основних структурних елементів конфлікту. Поняття конфліктної ситуації. Сприйняття конфліктної ситуації. Соціальна напруга. Вплив соціальної напруги на поведінку. Напруга та соціальні протиріччя. Причини конфліктів. Учасники юридичного конфлікту. Конфліктні інтереси. Позиція учасника юридичного конфлікту.

Динаміка конфлікту. Спрямованість розвитку юридичного конфлікту. Стадії та фази конфлікту. Динаміка нагромадження порушень. Латентна фаза.

Демонстративна фаза. Агресивна фаза. Батальна фаза. Фінал конфлікту. Форми завершення конфлікту.

Змістовий модуль 2. ПРИКЛАДНА ЮРИДИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ

ТЕМА 4. Управління конфліктом

Поняття управління конфліктом. Загальний зміст управління конфліктом: прогнозування, попередження, стимулювання, регулювання та вирішення. Джерела прогнозування конфлікту. Шляхи попередження конфлікту. Вимушені та превентивні форми попередження конфлікту. Стимулювання конфлікту, його форми та засоби. Технології регулювання конфлікту: інформаційні, комунікативні, соціально-психологічні, організаційні. Етапи врегулювання конфлікту. Передумови, форми та засоби вирішення конфліктів. Алгоритм діяльності по управлінню конфліктами. Фактори прийняття конструктивних рішень по конфлікту.

Усунення причин юридичних конфліктів на загальносоціальному та психологічному рівнях, попередження міжособових кримінальних конфліктів. Методи підтримки співробітництва в юридичному конфлікті: згода, практична емпатія, збереження репутації, взаємодоповнення, виключення соціальної дискримінації. Інституціоналізація відносин. Нормативні механізми (моральні, релігійні, правові, політичні).

ТЕМА 5. Розв'язання та запобігання юридичним конфліктам

Стратегії управління конфліктами. Форми та механізми вирішення юридичного конфлікту.

Гармонізація правових актів, як попередження юридичних конфліктів. Способи розв'язання юридичних конфліктів. Міжнародно-правові процедури. Конституційні процедури. Судовий розгляд конфлікту.

Квазіюридичні процедури вирішення юридичних конфліктів: неформальний арбітраж, двохколіїний підхід, користь консенсусу.

Медіація. Технологія складання вступного слова медіатора. Поведінка медіатора під час індивідуальної зустрічі зі стороною конфлікту. Формування навичок проведення медіації, розуміння конфліктів, які можуть бути вирішені за допомогою медіації. Обмеження в проведенні медіації.

ТЕМА 6. Особистість юриста в умовах конфлікту

Психологічні особливості поведінки особистості в умовах юридичного конфлікту. Комунікативні здібності в умовах юридичного конфлікту. Врахування особливостей темпераменту в конфліктній ситуації. Екстраверти та інтроверти в умовах юридичного конфлікту. Мобільність та ригідність в умовах юридичного конфлікту.

Моделі поведінки особистості в конфліктній взаємодії та їх характеристика. Стратегії поведінки особистості в конфлікті: примус, відхід, уступка, компроміс, співробітництво. Двомірна модель Томаса-Кілмена стратегії поведінки в конфлікті. Психологічні властивості міжособистісних

відносин у конфлікті (симпатії-антипатії, взаємовплив, співпереживання, взаєморозуміння).

Типи конфліктних особистостей. Конфліктна особистість демонстративного, ригідного, некерованого та педантичного типів. Конфліктна особистість “безконфліктного” типу. Застосування теорії акцентуації особистості (К. Леонгард) у практиці вирішення юридичного конфлікту.

Психологічний захист особистості юриста в конфліктній ситуації.

ТЕМА 7. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті

Соціально-психологічна характеристика конфліктів у діяльності юристів (внутрішньоособистісні, міжособистісні, групові).

Поняття технологій ефективного спілкування. Спілкування як основний елемент конфліктної взаємодії. Характеристика комунікативного, інтерактивного та перцептивного аспектів спілкування юриста в конфліктній ситуації. Психологічні умови ефективного публічного впливу. Правила та норми спілкування в умовах юридичного конфлікту. Невербальні засоби спілкування в конфліктній ситуації.

Технології раціональної поведінки юриста в умовах конфлікту. Забезпечення конструктивної поведінки сторін юридичного конфлікту. Застосування способів психологічної корекції та самоконтролю емоцій. Самооцінка раціональної поведінки в умовах конфлікту.

Психологія переговорного процесу по вирішенню конфліктів. Моделі поведінки сторін, маніпулятивні технології у переговорному процесі. Технології стратегій і тактик у переговорному процесі.

4. Структура та тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	с	п	лаб	інд	с.р.		л	с	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ														
ТЕМА 1. Методологічні засади конфліктології	12	2	2				8	15	2		1			12
ТЕМА 2. Характеристика юридичного конфлікту як соціального феномену	14	4	2				8	14	2					10
ТЕМА 3. Структура та динаміка конфлікту	10	2	2				6	11	2		1			10
Разом за змістовим модулем 1	36	8	6				22	40	6		2			32
Усього годин за модулем 1	36	8	6				22	40	6		2			32
Змістовий модуль 2. ПРИКЛАДНА ЮРИДИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ														
ТЕМА 4. Управління конфліктом	12	4	2				8	13	2		1			10
ТЕМА 5. Розв'язання та запобігання юридичним конфліктам	14	2	2				8	13	2					12
ТЕМА 6. Особистість юриста в умовах конфлікту	12	4	2				8	11			1			10
ТЕМА 7. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	12	2	4				8	13	2					10
Разом за змістовим модулем 2	54	12	10				32	50	6		2			42
Усього годин за модулем 2	54	12	10				32	50	6		2			42
Усього годин	90	20	16				54	90	12		4			74

5. Теми семінарських занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні засади конфліктології	2
2	Характеристика юридичного конфлікту як соціального феномену	2
3	Структура та динаміка конфлікту	2
4	Управління конфліктом	2
5	Розв'язання та запобігання юридичним конфліктам	2
6	Особистість юриста в умовах конфлікту	2
7	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	4
Разом		16

6. Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні засади конфліктології	1
2	Характеристика юридичного конфлікту як соціального феномену	
3	Структура та динаміка конфлікту	1
4	Управління конфліктом	1
5	Розв'язання та запобігання юридичним конфліктам	
6	Особистість юриста в умовах конфлікту	1
7	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	
Разом		4

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методологічні засади конфліктології	8	12
2	Характеристика юридичного конфлікту як соціального феномену	8	10
3	Структура та динаміка конфлікту	6	10
4	Управління конфліктом	8	10
5	Розв'язання та запобігання юридичним конфліктам	8	12
6	Особистість юриста в умовах конфлікту	8	10
7	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	8	10
Разом		54	74

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання: контрольна робота для заочної форми навчання

8.1. Написання контрольних робіт студентами заочної форми навчання – один з головних методів перевірки та оцінювання знань з навчальної дисципліни «Юридична конфліктологія».

Тема контрольної роботи обирається студентом із числа запропонованих тем згідно останньої цифри номера залікової книжки. Наприклад, власник залікової книжки № 254905 має право виконувати контрольну роботу по темі № 5, 15, 25, 35 – на вибір. При обранні теми необхідно уникати повторень з іншими студентами.

Елементами структури контрольної роботи є:

1. План, де розкривається структура роботи.
2. Вступ – обґрунтування актуальності та важливості теми, її значення та місце в системі курсу.

3. Основна частина, де розкриваються основні положення теми. Кожна відповідь починається з нової сторінки з назви питання і закінчується висновком.

4. Висновки – загальна стисла інформація про виконану роботу та результати.

5. Список використаних джерел – студент обов'язково повинен у своїй роботі посилатися на тих авторів та ті джерела, матеріали яких були задіяні у роботі.

На титульній сторінці роботи зазначається:

- назву навчального закладу;
- назву дисципліни, з якої виконується контрольна робота;
- назву теми контрольної роботи;
- прізвище, ім'я та по-батькові студента повністю;
- курс, групу, № залікової книжки студента;
- прізвище, ім'я та по-батькові викладача.

Контрольна робота має бути написана розбірливо від руки чи надрукована [шрифт Times New Roman (14), інтервал – 1,5]. Обсяг контрольної роботи 12-18 сторінок А-4 друкованого тексту, або вдвічі більше – рукописного. Поля аркушів мають бути не менше таких розмірів: ліве – 30 мм, верхнє нижнє – 20 мм, праве – 10 мм. Сторінки роботи слід пронумерувати, номер сторінки ставиться у правому нижньому куті.

У тексті роботи необхідно виділити розділи і дати їх назву. Наведені в тексті цитати повинні мати посилання на джерела зі списку літератури і оформлюються таким чином: [1, с. 25] – де, перша цифра означає номер джерела зі списку літератури, що міститься в кінці контрольної роботи, а друга – номер сторінки. У списку літератури необхідно точно вказувати назви книг, журналів, статей, місце і рік видання. Не слід зловживати цитатами, так як одне з головних завдань контрольної роботи полягає в тому, щоб студент навчився чітко викладати свої думки. Цитати слід наводити для підтвердження власних висновків, або як класичне формування думки, яку належить розвинути у роботі. Зміст першоджерел (нормативних актів, інших документів) можна передавати своїми словами.

9. Методи навчання

Використання комплексу різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни «Юридична конфліктологія» ґрунтується на послідовній і цілеспрямованій постановці перед студентами проблемних завдань, розв'язуючи які, вони під керівництвом викладача активно засвоюють нові знання.

Основними методами вивчення дисципліни «Юридична конфліктологія» є: аналіз та синтез; порівняльно-правовий; системно-структурний, прогнозування тощо.

Завданням логічних методів аналізу та синтезу методу є виявлення основних елементів досліджуваного об'єкта, змін, що в ньому відбуваються з метою розкриття їх змісту і взаємовідносин. Ці методи широко

використовуються при відпрацюванні навчальних питань на семінарських заняттях.

Вербальні методи навчання:

- лекція, розповідь, бесіда.

Як один з словесних методів навчання навчальна лекція припускає усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповідь, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень. Лекція, як правило, займає все заняття, в той час як оповідання займає лише його частину.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, як в розповіді, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення слухачів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення.

В ході застосування методу бесіди використовуються прийоми порушення питань (основних, додаткових, навідних і ін.), обговорення відповідей і думок студентів, корегування їх відповідей, прийоми формулювання висновків з бесіди.

Питання до бесіди повинні бути достатньо ємними для цілісного сприймання. Питання не повинні вимагати односкладових відповідей. Викладач може використати допоміжні, навідні запитання, що дозволять продовжити обговорення проблеми.

Практичні методи навчання:

- проблемно-пошукові методи;
- метод тестування;
- опитування на семінарському занятті;
- експрес опитування;
- письмові модульні роботи;
- самостійна робота студентів;
- індивідуальні завдання.

10. Методи контролю

Впровадження різноманітних видів контролю стимулює навчання та пізнавальну діяльність студентів та дозволяє визначити якість засвоєння навчального матеріалу, рівень відповідності сформованих умінь та навичок цілям та завданням дисципліни «Юридична конфліктологія».

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом).

Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

Модульний контроль (проміжний, підсумковий) проводиться з метою визначення стану поточної успішності студентів за певний період навчання (на

конкретну дату). **Модульний проміжний контроль** проводиться з усіх дисциплін на відповідно запланованому викладачем занятті навчального семестру.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання студентів за семестр, яке здійснюється в Університеті у формі заліку.

Таким чином методами контролю є:

- перевірка знань студентів на семінарських заняттях (для денної форми навчання);
- перевірка знань студентів на практичних заняттях (для заочної форми навчання);
- перевірка виконання самостійної роботи студента;
- перевірка індивідуальних завдань;
- перевірка конспектів;
- контрольна робота (для заочної форми навчання);
- залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі	Модуль I			Модуль II			Кількість балів у семестрі*	Підсумковий контроль (залік, екзамен)**
	Кількість балів за модуль	Модульний контроль			Кількість балів за модуль			
Кількість балів за модуль	30			30				
Змістові модулі	ЗМ 1			ЗМ 2				
Кількість балів за ЗМ та модульний контроль	20			10	20		10	60
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	Модульний контроль	
Відвідування	4				4			
Активність на заняттях		8				8		
Виконання СРС			8			8		
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0-15 балів							15

11.1 Критерії оцінювання модульного завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	3
Питання 2	4
Питання 3	3
Разом	10

11.2 Критерії оцінювання залікового завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	10
Питання 2	15
Питання 3	15
Разом	40

11.3 Залік

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
14	13	13	20	10	10	20	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

11.4 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - **A (90-100 балів)** – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та

прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - ВС (75-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (60-74 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

12. Методичне забезпечення

- навчальна програма;
- робоча навчальна програма;
- матеріали до семінарських, індивідуальних та самостійної роботи студента;
- комплект завдань для модульних контрольних робіт;
- конспект лекцій;
- перелік питань для підготовки до заліку;
- методичні вказівки та тематика контрольних робіт (для заочної форми навчання).

13. Рекомендована література

Основна:

1. Іванов В. М. , Іванова О. В. Юридична конфліктологія: навч. посіб. / рек. МОНУ Київ : МАУП, 2004. 224 с.
2. Іванов В. М. , Іванова О. В. Юридична конфліктологія: навч. посіб. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/nw65.pdf> (дата звернення: 15.08.2022).
3. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків: Право, 2012. 128 с.

Додаткова:

1. Барабаш, Ю. Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права. Харків : Право, 2008. 220 с.
2. Бобровник С. В. Компроміс і конфлікт у праві: антрополого-комунікативний підхід до аналізу: монографія. Київ: Юридична думка, 2011. 384 с.
3. Бобровник С. В. Структурна характеристика правового конфлікту. *Право України*. 2015. №1. С. 93-98.
4. Васильєв С.В., Васильєва І.Г. Переговори як альтернативний спосіб вирішення цивільних спорів: питання теорії. *Цивілістична процесуальна думка*. 2016. №2. С. 26-30.
5. Герасіна Л.М., Панов М.І. Проблеми правової конфліктології: феноменологічний, гносеологічний та праксеологічний аналіз: монографія. Х.: Право, 2018. 112 с.
6. Герасіна Л. М. Політичні детермінанти та специфіка державно-правових конфліктів в Україні. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія «Політологія»*. 2019. № 2 (41). С. 8–19.
7. Демків Р.Я. Медіація як сучасний спосіб вирішення спорів у цивільному процесі України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. №1. С. 58-60.
8. Єзеров, А. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні. Одеса : Юрид. літ-ра, 2008. 240 с.
9. Жорнокуй Ю.М. Корпоративні конфлікти в акціонерних товариствах: цивільно-правовий аспект: монографія. Харків: Право, 2015. 532 с.
10. Іванов В. М. Конфліктологічний вимір права. *Правова система України в умовах національних та міжнародних тенденцій розбудови державності*. Монографія. Київ, Кондор, 2012. 616 с. С. 107-123.
11. Іванов В. М. Конфліктологічна підготовка майбутніх правників. *DICTUM FACTUM. Державний університет інфраструктури та технологій*. Київ, № 2 (7) 2020. С. 36-42.
12. Іванов В. М. Юридико-безпекові виміри міжнародно-правових конфліктів. *Електронне суспільство, електронне право, кібербезпека: стратегія розвитку інноваційної ери*. Монографія. Київ, УкрДГРІ, 2020, 388 с. С. 113-129.
13. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти: монографія. Київ: Либідь, 2014. 352 с.

14. Кінг П. Стратегії і тактики спілкування. Як знайти спільну мову з кожним / пер. з англ. М. Восковнюк. Київ: Книголав, 2017. 119 с.
15. Конфліктологія : підручник Київ : Артек, 2015. 373 с.
16. Луцишин, Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". 2015. 199 с.
17. Луць Л. Компроміс і конфлікт у праві : сучасні підходи до вирішення загальнотеоретичних правових проблем *Право України*. 2013. № 1-2. С. 494-497.
18. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. колектив: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: «Екологія». 2019. 456 с.
19. Миронова О. М.. Конфліктологія: навч. посіб. Харків : Вид. ХНЭУ, 2011. 168 с.
20. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Конфліктологія: навч. посіб. Київ: Центр навч. літ., 2019. 324 с.
21. Психологія конфліктів : навч. посіб. / Н. В. Партико. Львів : Львівська політехніка, 2019. 132 с.
22. Свиридюк Н. П. Конфлікт як фактор здійснення юридичної діяльності / Н. П. Свиридюк, О. В. Минченко // *Юридичний вісник*. – № 3(24). – 2012. – С. 42-47.
23. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 383 с.
24. Титаренко Л. М. Конфліктологія. Профілактика конфліктів в організаціях: навч. посіб. Одеса: Юридична література, 2010. -293 с.
25. Управління конфліктами : навч. посіб. / Г. М. Захарчин, Р.О. Винничук. 2-е вид., допов. Львів : Львівська політехніка, 2019. 192 с.
26. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посібн. К.: Центр учб. л-ри, 2012. 168 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.konspect.com> - Навчальний портал «Готуємось до занять»
2. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал
3. <http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України
4. <http://studrada.com.ua/libonline> - Центральний юридичний портал України
5. http://dumka.ho.ua/biblioteka_boh.htm
6. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> – енциклопедії та словники
7. <http://www.lib.com.ua/> - електронна бібліотека
8. <http://www.nbuv.gov.ua/db/ref.html> - реферативна база даних НБУ ім. В.І.Вернадського (включаючи юридичні науки)
9. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> - передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В.І.Вернадського
10. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm> - юридична бібліотека (Україна)
11. <http://www.vuzlib.net/> - економіко-правова бібліотека (оцифровані підручники)

12. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> - безкоштовна студентська бібліотека юридичних ресурсів